

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. P. M.**, T., zast. JUDr. J. S., advokátom, Z. proti žalovanému v *1/ rade: C., s.r.o.*, B., žalovanému v *2/ rade: A.. U., O.*, o zaplatenie **19 916,35 Eur s prísl.**, na odvolanie žalovaného v *2/ rade* proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. marca 2004, č. k. 4 Cb 995/96-101, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. marca 2004, č. k. 4 Cb 995/96 -101 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v *1/ a 2/ rade* povinnosť zaplatiť žalobcovi 600 000 Sk s 0,5% úrokom z omeškania denne od 1. septembra 1996 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania 40 710 Sk a na účet právneho zástupcu žalobcu vo výške 87 736 Sk v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti konanie zastavil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa voči žalovaným domáhal zaplatenia sumy 600 000 Sk s 0,5% úrokom z omeškania od 1. apríla 1996 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom dohody o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30. júna 1995. Súd považoval za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným v *1/ rade* bola 30. júna 1995 uzatvorená dohoda o vysporiadaní spoločníkov, predmetom ktorej bolo majetkové vysporiadanie pôžičky ku dňu odstúpenia žalobcu zo žalovaného *1/ rade*, vo výške

1 200 000 Sk. Z uvedenej zmluvy vyplýva, že žalovaný 1/ rade sa zaviazal urobiť finančné vysporiadanie so žalobcom v 11 splátkach vo výške 100 000 Sk (splatnosť splátok k 30. kalendárnemu dňu daného mesiaca). Sklad vo vlastníctve žalovaného v 1/ rade, nachádzajúci sa na pozemku spoločnosti A. mal prejsť do dvoch dní od jeho vypratania na žalobcu, najneskôr do 31. decembra 1995. Podľa dohody o odovzdaní sa mal spísať krátky záznam a zarátať na splatenie pôžičky vo výške 100 000 Sk. Z bodu IV dohody vyplýva, že žalovaný v 2/ rade ručí za splnenie záväzku. Zmluvu podpísal A.. U. (žalovaný 2/ a Ing. P. M. /žalobca/). Z príjmových a výdavkových pokladničných dokladov je zrejmé, že žalovaný v 1/ rade postupne vyplatil žalobcovi sumu, spolu vo výške 500 000 Sk a previedol na žalobcu sklad v hodnote 100 000 Sk. Súd mal za to, že žalobca a žalovaný v 1/ rade uzatvorili inomínatnu zmluvu s poukazom na § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Predmet záväzku je v nej dostatočne určitý a jej obsah nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. V konaní nebolo preukázané, že dohoda o vysporiadaní spoločníkov nebola urobená slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, nebola ani v rozpore s dobrými mravmi. Keďže doposiaľ žalovaný v 1/ rade nezaplatil 600 000 Sk, s poukazom na § 306 ods. 1 a § 311 ods. 1 Obchodného zákonníka považoval súd žalobu aj vo vzťahu k žalovanému 2/ rade za dôvodnú. Súd ďalej konštatoval, že keďže žalovaný v 1/ rade plnil čiastočne svoj záväzok, malo toto plnenie s poukazom na § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka účinky uznania zvyšku dlhu a toto uznanie malo účinky aj voči ručiteľovi.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný v 2/ rade a navrhol odvolaciemu súdu alternatívne, buď, aby ho zmenil a žalobu zamietol alebo, aby ho zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Namieta, že súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav, lebo nevykonal ním navrhnuté znalecké dokazovanie na ním namietanú skutočnosť, že záväzok žalovaného bol len vo výške cez 70 000 Sk.

Namieta tiež výšku priznaného úroku z omeškania a tvrdí, že je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Obč. zák., pretože priznaný úrok by znamenal ročný úrok vo výške 182,5% , čo značí úžeru.

Po zmene právneho zástupcu nový právny zástupca žalovaného doplnil odvolanie. Tvrdí, že dohoda o vysporiadaní spoločníkov z 30.6.1995 nie je vysporiadaním spoločníkov,

ale vysporiadanie pôžičky žalobcu. Podľa neho teda ide o občianskoprávny, nie obchodnoprávny vzťah.

Ďalej uvádza, že dohoda neobsahuje dohodu o konečnej lehote, v ktorej má byť pôžička splatená, neobsahuje ani lehotu, ktorá by obsahovala určenie, ktoré splátky majú byť splatené, v ktorom „danom mesiaci“, ako sa to uvádza v časti II uvedenej dohody. Neobsahuje dohodu o lehote s vymedzením, že sa má jednať o jedenásť splátok splatných počas jedenástich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov. Znenie súhlasu s prevzatím ručenia nemá povahu vyhlásenia ručiteľa, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník, ale zo znenia vyplýva, že jestvuje nejaké iné ručiteľské vyhlásenie, s obsahom ktorého ručiteľ súhlasí.

Namieta, že na predmetnej dohode pri žiadnom podpise sa nenachádza obchodné meno žalovaného v 1/ rade ako dlžníka, takže nie je možné dospieť k záveru, že niekto z konateľov uvedenú listinu podpísal v mene dlžníka.

Tvrdí, že žalobca v konaní ani nevedel presne súdu označiť, akým spôsobom, kedy a v akej výške žalovanému v 1/ rade pôžičku poskytol. Ak žalobca platil cenu za výrobky dodané žalovanému v 1/ rade, tak sa jedná o plnenie tretej osobe za dlžníka, ktoré samo osebe bez ďalšej dohody dlžníka s treťou osobou nezakladá žiadne právo tretej osoby voči dlžníkovi a takéto plnenie nemožno ani považovať za poskytnutie pôžičky.

Žalobca vo vyjadrení na odvolanie žalovaného v 2/ rade navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

Pokiaľ odvolateľ súdu 1. stupňa vytýka, že nevykonal ním navrhované znalecké dokazovanie a v odvolaní sa znovu znaleckého posudku vo veci domáha, žalobca namieta možnosť jeho vykonania. Podľa neho obsah účtovníctva žalovaného v 1/ rade nemusí pravdivo dokumentovať výšku pôžičiek poskytovaných žalobcom žalovanému v 1/ rade, a to jednak z dôvodu, že účtovnú evidenciu mohol upraviť vo svoj prospech žalovaný v 2/ rade po tom, čo ostal sám spoločníkom žalovaného v 1/ rade a jednak preto, že každá pôžička nemusela byť zaúčtovaná. Znalec by sa mohol vyjadriť len k obsahu účtovníctva, ktorý nemusí zodpovedať realite, nakoľko pôžička je kontraktom reálnym a aj keď existovala jej účtovná povinnosť, účtovníctvo žalovaného v 1/ rade nemusí byť hodnoverné a autentické. Dôkaz znaleckým posudkom by jednoznačne nepreukázal výšku skutočne poskytnutých

pôžičiek, ale len výšku zaúčtovaných pôžičiek, čo v danej veci nepostačuje na vyvrátenie uznania dlhu zo strany žalovaného v 1/ rade, ktoré bolo uskutočnené čiastočným plnením na dlh. Tento dôkaz by teda vo veci nepriniesol nič nové, jeho vykonanie by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti súdneho konania.

Uvádza, že žalovaný v 2/ rade v konaní tvrdil, že má doklady o väčšej úhrade na jeho záväzkoch voči žalobcovi z dohody o vysporiadaní spoločníkov ako 600 000 Sk tvrdených žalobcom a že jeho záväzkoch voči žalobcovi z dohody o vysporiadaní spoločníkov môže byť cca 70 000 Sk, avšak takéto doklady nepredložil a ani nenavrhol súdu, aby si ich vyžiadal od osoby, ktorá ich má v držbe. Uvedené doklady ani presne neoznačil, a teda neoznačil dôkaz na preukázanie svojich tvrdení o väčšej úhrade jeho záväzku voči žalobcovi, hoci bol poučený podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. S poukazom na ust. § 205a ods. 1 O.s.p. takéto dôkazy nemôžu byť odvolacím dôvodom.

Pokiaľ odvolateľ namieta, že v ručiteľskom vyhlásení nevyhlásil, že by ručil za dohodnuté úroky z omeškania, táto námietka je v rozpore s ust. § 303 a nasl. Obch. zák. a ust. § 121 ods. 3 Obč. zák. Podľa neho z ručiteľského vyhlásenia žalovaného v 2/ rade v čl. IV dohody o vysporiadaní spoločníkov je zrejmé, že tento sa zaručil za splnenie záväzku žalovaného v 1/ rade voči žalobcovi z poskytnutej pôžičky, ktorý je špecifikovaný v predchádzajúcich ustanoveniach. V predchádzajúcich ustanoveniach dohody je dohodnutý i úrok z omeškania, ktorý tvorí príslušenstvo pohľadávky z pôžičky a celkovo tvorí pohľadávka a jej príslušenstvo záväzkov z pôžičky, ktorý sa ručiteľským vyhlásením zaviazal splniť žalovaný v 2/ rade, ak tak neurobí žalovaný v 1/ rade riadne a včas. Uvedený výklad vyplýva i z výpovedí účastníkov konania a je v súlade s ust. § 266 Obch. zák.

Čo do odvolaní namietanej výšky priznaného úroku z omeškania poukazuje na § 369 ods. 1 a § 502 Obch. zák., z ktorých znenia vyvodzuje jednoznačné uprednostňovanie dohody účastníkov. Podľa jeho mienky špeciálna úprava otázky úrokov z omeškania v Obchodnom zákonníku vylučuje aplikáciu všeobecného ustanovenia § 39 Obč. zák.

Vo vyjadrení zo dňa 22.3.2007 k doplňujúcim dôvodom odvolania žalovaného v 1/ rade v jeho podaní zo dňa 8.11.2006 navrhol, aby odvolací súd v ňom uvádzané dôvody odvolania nezohľadnil, nakoľko boli podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

Polemizuje s názorom žalovaného v 2/ rade, podľa ktorého dohodou o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30.6.1995 uzavreli jej účastníci občianskoprávny vzťah a naďalej tvrdí, že išlo o vzťah obchodnoprávny a dohodu treba interpretovať podľa § 266 ods. 1 Obch. zák. a naširoko opätovne zdôvodňuje oprávnenosť celého svojho žalobou uplatneného návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie aj konateľ spoločnosti žalovaného v 1/ rade, ktorý namieta, že súd prvého stupňa náležite nezistil skutkový stav a nesprávne ho aj posúdil. Nakoľko sa nachádza vo väzbe, chce čo v najkratšom čase zaslať listiny, ktoré mu boli zaistené orgánom policajného zboru, bez ktorých však nie je možné rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 28.3.2007, č. k. 2 Obo 239/2006-191, v znení opravného uznesenia z 12.9.2007, č. k. 2 Obo 239/2006-213, zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25.3.2004, č. k. 4 Cb 995/96-101 tak, že žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému v 2/ rade trovy prvostupňového a odvolacieho konania v sume 92 714 Sk na účet jeho právneho zástupcu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 304 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, podľa ktorého ručením možno zabezpečiť len platný záväzok dlžníka alebo jeho časť. Žalobca uplatnený nárok oprel o dohodu o vysporiadaní spoločníkov z 30. júna 1995. V čase uzavretia dohody bol jej konateľom a spoločníkom žalobca aj žalovaný v 2/ rade a za spoločnosť v tom čase konali a podpisovali konatelia každý samostatne, a to tak, že k písanému alebo tlačenému obchodnému menu spoločnosti pripojili svoj podpis. Odvolací súd mal za to, že žalovaný v 2/ rade nevystupoval ako konateľ spoločnosti, teda dlžník, ale ako ručiteľ - fyzická osoba. Žalovaný v 1/ rade túto dohodu teda neuzavrel, nakoľko chýba, jeho, v obchodnom registri ako zaväzujúci, označený podpis, ktorý by ho platne zaviazal. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že spornou dohodou nevznikol žalovanému v 1/ rade žiaden záväzok. Teda ak neexistuje dlh, nie je ani ručenie.

Na základe dovolania žalobcu dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolací súd usúdil, že z celého znenia zmluvy, jej obsahu a zmyslu, s prihliadnutím aj na vnútorné pomery v spoločnosti v čase jej uzavretia, treba dospieť k záveru, že v mene žalovanej spoločnosti konal žalovaný v 2/ rade, v čase podpisu jediný skutočný spoločník a konateľ spoločnosti. Žalovaný v 2/ rade tak konal ako v postavení ručiteľa vo svojom mene,

tak aj v mene spoločnosti žalovaného v 1/ rade, ktorej bol nespochybnovaným spoločníkom a konateľom. Bol tak založený často používaný štandardný stav, keď záväzky spoločnosti zabezpečuje ručením jej spoločník a konateľ. Ak jedna osoba v procese vzniku zmluvy koná za alebo v mene jej viacerých účastníkov, neznamená to, že na zmluve musí byť jej samostatný podpis za každého z nich. Stačí jeden jej podpis, ak z obsahu zmluvy vyplýva, k zmluvným prejavom ktorých účastníkov zmluvy sa vzťahuje.

Podľa dovolacieho súdu žalovaný v priebehu celého konania ani netvrdil, že pri uzatváraní dohody nekonal za žalovaného v 1/ rade. Považoval ju za neplatnú z viacerých dôvodov (uznaný dlh spoločnosti nezodpovedá skutočnosti, konal v omyle, v tiesni, atď.), nie však z dôvodu, že nebola v mene žalovaného v 1/ rade účinne podpísaná. Napokon žalovaný v 2/ rade ani v odvolaní netvrdí, že zmluvu v mene žalovaného v 1/ rade neuzavrel a zmluva je z tohto dôvodu neplatná.

Ani skutočnosť, že podpísanie dohody za dlžníka nezodpovedá zapísanému spôsobu v obchodnom registri, podľa ktorého sa podpisovanie vykoná tak, že k písanému alebo tlačenému obchodnému menu spoločnosti pripojí konateľ svoj vlastnoručný podpis, pričom každý koná samostatne, podľa názoru dovolacieho súdu bez ďalšieho nespôsobuje neplatnosť tejto dohody. Z úvodnej časti zmluvy je zrejmé, kto je veriteľom, dlžníkom a ručiteľom, o pravosti podpisov niet pochyb a za žalovanú spoločnosť konala osoba, ktorá bola jej konateľom, teda osoba, prostredníctvom ktorej spoločnosť s ručením obmedzeným koná (§ 13 ods. 1 v spojení s § 133 ods. 1 Obch. zák.).

Na tomto základe dovolací súd uzavrel, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že jeho právny názor je v tomto ďalšom konaní pre odvolací súd záväzný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal opätovne vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že je dôvodné. Keďže nezistil dôvod na jeho zmenu, vrátil vec súdu 1. stupňa na ďalšie konanie. Aj dovolací súd konštatoval, že žalovaný v 2/ rade považoval dohodu o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30.6.1995 za neplatnú z viacerých dôvodov (uznaný dlh spoločnosti nezodpovedá skutočnosti, konal v omyle, tiesni). Keďže v odôvodnení dovolacím

súdom zrušeného rozsudku sa odvolací súd týmito námietkami a tvrdeniami žalovaného v 2/ rade nezaoberal, musel to urobiť v tomto ďalšom konaní.

Podľa Dohody o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30.6.1995 (ďalej Dohoda), predmetom tejto dohody je majetkové vysporiadanie pôžičky ku dňu odstúpenia Ing. M. P. zo spoločnosti C., s.r.o. vo výške 1 200 000 Sk.

Na pojednávaní dňa 21.10.1999 žalobca uviedol, že uvedené prostriedky poskytoval žalovanému v 1/ rade, ktorý nemohol dostať úver a že takto prostriedky poskytol aj žalovaný v 2/ rade. Súd 1. stupňa však od žalobcu nežiadal doklad o poskytnutí pôžičky v žalovanej výške, čo mal urobiť najmä po tom, čo žalovaný 2/ rade na pojednávaní dňa 01.12.2003 uviedol, že bol pri podpise dohody uvedený do omylu. Podľa mienky odvolacieho súdu už okolnosť, že dohoda obsahuje aj záväzok platiť v prípade omeškania zmluvnú pokutu vo výške 0,5% mesačnej splátky za každý deň omeškania - čo nesporne je v rozpore s dobrými mravmi - mala súd viesť k tomu, aby sa zamerail aj na zistenie, či pôžičku vo výške uvedenej v dohode žalobca žalovanému v 1/ rade aj skutočne poskytol a či v čase podania žaloby dlh v uplatnenej výške aj existoval, čo musí preukázať žalobca.

Bude tiež potrebné, aby súd vo veci vypočul aj žalovaného v 1/ rade, ktorý podľa výpisu z OR má od 24.8.2007 nového spoločníka P. Š., N., ktorý je od 25.6.2007 aj konateľom spoločnosti žalovaného v 1/ rade.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd 1. stupňa v novom rozhodnutí vo veci aj o náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.

V Bratislave 7. apríla 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová

